

Як ілюстрація, нині, приклад зок того “соловея”:

Не хляйся до водички, Бо застудиш ноги ручки; На чисто я обцѣлюю Твон губочки.	Нѣтъ сестричко, я не ворогъ, Едно племя, еденъ дамъ Богъ, За Русниа, за Поляка Днесъ умру за вбохъ.
Я молода, а ты въ рокахъ, И при томъ есь Русниа врагъ, Горка буде моя доля Во твоихъ рукахъ?	Не студена такъ водичка, Пройду, цѣлюю ти анця, Бо уже я тымъ способомъ Твоя сестриця! —

На концу, ту и перши, на словни бок Нодьовой збирки руских народних писньох зок половки XIX століття.

Тельо о тим першим “Русским соловею”, як насправди нашому первенцови, рускому шпиванікови зок самей половки XIX століття, кед у Европи варла революция за взагални права человека и народа, та так и медзи нашима Русинами. Теди ше таки народни духовни витвореня зявйовали и у стредку других европских народох. То лем потвердзуе вредносц и нашого, руского такого творительства, затрепаного под грубим пасмом виковного гару, та тераз ше почало жирячиц вше баржей и виходзиц на поверхносц того праху, як ядро

Не плач мила!

Прошу красно прославленную столицу, Най выслушать одну бедну вараццу: Бидномъ стала, скажу правду плачущу, Не е нянька, не е лажки помочи.	Не плачь мила, свет не тме, прийде часъ, Як загреє разъ солмечко и ма нас; За вину, царя, и Русин, кров, душку, Родо баю, но тебе мати мушу!
Едем хлопецъ был ми мильей, асичило, Вирный ко ми якъ братъ, сестра, родина; Но тот хлопецъ выцят коцку черную, Вонк застав, лишиль мене бидною.	Николай Нодъ
* * *	
Славимъ пани, пустить ми го, прошу васъ! Послушайте разъ дивачимъ смугний гласъ. Такъ благого якъ мой мильей не найти, Витку, войну, не дай Боже, видить.	(Писня зок сучасну руску писовню о-крен росийского м, презишена зок „Руского соловей” Михайла Врабеля, Ужгород 1890. року, боки 65 и 66. Тота иста писня находзи ше и у „Руским соловею” автора Николая Нодя, котрого выдал 1851. року, на 15. и 16. боку, з тоту розлянку же ю не подписал, и же е новтована. Назлов писни нет ани у сдним виданю, але го дала за тоту нагоду Редакция).
Мой миленькій ест слабій за вонка, Онъ молодой не подержать козика; А туй дама ми робине солодка, Он ми возьме, прожѣме двоичко.	
Охъ! взяли го, прибрали за тубара, Такъ был красной, приданней за козедра; Что за хасен изъ красной платъечка, Кед остаетъ сьма его миленька.	

/“Нова думка“, число 72, Вуковар, марец-април 1989. року, бок 40/.

здорового народного духа и шерца. Доказує и того же є на ровні праве шицких других, аж и найвекших народох європейского континенту. У тим вредносьц и “Новей думки” же принесла у повтореним виданю того и таке витворенє, ниа, и понад столїтє и штварцину после його першого зявеня.

У тим истим чишлє маме ище вельо значни, аж и барз, прилоги, огляди и повідомєня: 1/ “Председательство Союзу и Совет Редакції “Новей думки” 1. марца 1989. року на заєдніцкей схадзке констатовали велї успихи у нашей култури /2/; -/. Телевизия Загреб почала 19.фєбруара 1989. року емитовац емисию по руски и украински у тирваню 30 минути /5/, цо ше збуло перши раз у систематичним зявйованю од тераз, та до 1991. року; 3/. “До 175-річчя від дня народження Тараса Шевченка” Ивана Ющука з Києва /8-11/; 4/. Звітновибєранкова схадзка у культурно-мистецких дружтвох у Петровцох, Миклошевцох, Вуковару и Осиеку /22-26/, на котрих резимировани значни успихи у прешлим чаше и принєшени програми за идуци часи. За нас интересантни шицки, алє апострофуєм схадзку у Вуковаре на котрей поведзєне: “Часопис “Нова думка” значно доприноши афирмації аматерскей творчосци Русинох и Украинцох у Горватскей, ма добру концепцию и ушорйовацку политику на чолє зоз главним и одвичательним редактором Владом Костелником, членом и єдним зоз главних сновательох того дружтва, Союзу Русинох и Украинцох Горватскей и “Новей думки”. Така робота редакції и главного и одвичательного редактора заслужує полну потримовку” /25/; 5/. “Балї нашї у Славонському Бродї и Прняворї...” и Вуковаре и Осиеку” /27-28/; 6/ “Поетеса Лябка Фалцова” интервью Гавриїлови Такачови /32-33/; 7/. “Драгопис о Львовє, котри на одредзєни способ и наш город” мр Евгєний Баричовей” /35-37/, и на концу, 8/. Заш о,и зоз Надьового “Русского соловея”

За **май 1989. року** читателє достали **73. число**, заш полне вредного змисту: 1/. “Михайлови Щурови награда за витирвалу роботу у нашим Союзу”, цо у дійсносьци награда Општинскей скупштини Вуковар з нагоди Дня ошлєбодзєня од фашистичного окупатора, уручена на єй святочней схадзке 12. априла 1989. року /5/; 2/. “Перші плодї співпраці з Товариством “Україна”, дзе ше гутори о хореографох з України у наших дружтвох, алє и о перших студєнтох оталь у України, Татяни Мацевко на студийох украинского языка у Львовє и Звонкови Костелникови, студєнтови хореографії у Києвє /19/; 3. “Лємківські літератори в Польщі” Антіна Серєдницького з Варшави /21-23/; 4./ Интервью Олєксандра Ющєнка з председатєльом Академії наукох Украинскей ССР, Борисом Патонєм: “Запорука прогрєсу: Новє мислєння на науковій основї” /24-26/; 5/. “238 роки школства на руским язику у Руским Керєстурє” “Янка Олєяра/ 27-31/; 6/. “Умар Йозафат Колбас, єкономист и поет, Василя Мудрого /32/, цо значна утрата за єкономию и за нашу руску литературу, особєно у Сримє и Славонії. З тєй нагоди прєношим єдну його писню: “Члєвєк и його власнє я”:

Сден человек вше ишол напредок;
нігда ше оглядац не жадал.
Його „Я“ було слово и закон.
Поховани є ведно з нїм
кед пре нього, бидни, страдал.

Други, заш, шал свой розумне слово
у ноцней цмоти по полю
а його „Я“, як пшчок вирни,
на гробе його чекало
швитанє рана и свою долю.

А гевтот, треци человек,
кед ше до сита наسدол,
свойо „Я“ ані не глєдал.
(А то напевно лєм прето
же и його значенє жедал!)

/“Нова думка“, число 73, Вуковар, май
1989. року, бок 32/.

Далєй у тим чишле: 7/. “З нагоди 20-рочнїци шмерци Илька Крайцара“ Володимира Ноти, барз ангажованого у нашей рускей и украинскей култури ище од 20-тих рокох ХХ столїтия, та и єдного спомєдзи делегатох на сновательней схадзки Союзу Русинох и Украинцох Горватскей 1968. року у Вуковаре /33/; 8/. кеди и хто перши писал о бачванских Русинох“ проф. др Александра Дуличенка /43/; 9/. “Олександр Бонкало и Русини“ др Атили Шалги з Будапешту /44-46/; 10/. “Перши писани памятник бачванских Русинох зоз половки ХVIII столїтия др Иштвана Удвария, же тот памятник то писмо Георгия Росия, пароха грекокатолицкей парохії у Руским Керестуре, написанє 2. августа 1756. року Яковови Скрипкови, проигуманови василиянских манастирох у Мадярскей /47-51/.

На шоре **74. число за юний 1989. року,** у хторим на удєрним месце повидомєнє же Скупштина Союзу Русинох и Украинцох Горватскей отримала свою звитну схадзку и констатовала: “Дальши успихи у розвоє култури Русинох и Украинцох“ /2. бок рам./

О “Новей думки“ ше на тей схадзки Союзу гвари: “Нова думка“ виходзи як двомешачник, влонї и з додатним, окремним числом, пошвєченим 20-рочнїци Союзу; робя уж двоє профєсийни новинаре у єй Редакції; того року ше виroyатнє видаю два числа вєцєй, ведно осєм, на драги прєтвoryйованя до мешачника“. Настала и кадрова прємєнка на верху: мр Теодор Фрицки вєцєй не жадал знова буц прєдсидатєль, гоч го шицки културно-мистєцки дружтва кандидовали, та избрани нови, Желько Югас, прєд тим уж раз избрани, 1973. року у першим мандату, котри витвoryйовал до 1978. року, кєд ше задзєковал прє здравствєни причини.

На 5. боку: “Успихни як и вше“ Петровски дзвон ’89“, хтори бул пошвєчени Дню младосци, 175-рочнїци народзєня вєлького Кобзара, Тараса Шевченка и 80-рочнїци народзєня живого барда рускей литєратури Михайла Ковача.

У лїтописней рубрики: “Славония и Бараня вивожа жито до СССР“ /13/, цо значи и до матичней жеми наших Русинох и Украинцох, спрам того и за потреби своїх братох у України; 3/. “Нїгда тєльо вредни резултати у Загребє як

у остатніх двох роках“ Гавриїла Такача /21/; розуми ше, у нашей просвіти и культури; 4/. “Вук Караджич и Тарас Шевченко /П/ “Івана П. Мегели з Києва /27-30/; 5/. “Іван Намачинський невтомний працівник на ніві культури“ у “Портретох ентузіястох “Михайла Ляховича /31/; 6/. “Податки о карпатоукраїнскей /рускей/ просвищеносци “др Иштвана Удвария /33-35/; 7/. Борис Олійник у Руському Керестури“ /35/; 8/. “Руске народне просвітне дружтво “Просвіта“ найвецей допринесло розвою культурно-мистецкей роботи медзи двома шветовима войнами у Петровцох Якима Олеяра /50-51. и 57/, цо було III, закончуюче предлужене фельтону, започатого у двох предходних числох; 9/. “Поляци о Лемкох“ Івана Красовского з Львова /63-55/.

Литературни боки пополнили: Дюра Папгаргаї: “Уж ше роками питаю до горох“ /58/, Надія Ляхович: “Віршовані загадки“ /Исти бок/, док у “Шмиху не гриху“ Панас Бездольний дал порядни прилог: “Вірили мені чи не вірили...“ /63/, як и Владимир Сегеди: “З Европу зме ше усоглашили два раз“:

З Европу зме ше усоглашили два раз:
кед требало врациц и загнац годзини.
У шицких других дньох зме иншак
були завжати зоз медзисобнима
усоглашованяма
Цо зме у держави баржей тупели – мали
зме вше вецей верхи /64/.

При тим мал думац на шицких Югославянох, я докладаю, а найменей на Русинох и Українцох у Горватскей, бо ше ми давно усоглашили з Европу у ей и своєї, медзи иншим, Заєдніци “Алпе-Адрия“. Исти автор и у скорейших числох нашого часопису писал афоризми.

За югославянску синтезу – югославянских Русинох и Українцох

За юлий-август 1989. року зявело ше и 75. число на 64 бокох. Тото цо ту интересантне, уж на уводним месце то же Владо Костелник подписал текст: “Крочай бліжей гу югославянскей синтези югославянских Русинох и Українцох“ з поднасловом, а то и поручене ідеї: “Заєднічки третман животу и культури найвецей допринеше взагалному просперитету обидвоїх“ /2, 3,4/.

Одноши ше на приготовйоване снованя Союзу Русинох и Українцох Югославії прибіжно такей провиененції яка була и 1967. року кед формирана работна група Русинох и Українцох Югославії же би ше ище теди основала культурно-просвітна заєдніца Русинох и Українцох Югославії. Основани, як познате, Союз Русинох и Українцох Горватскей 1968. року, бо тедишня структура на власци у других крайох Югославії не допушчала формоване такей асоціяції за цалу Югославию. Понад 20 роки потим, либерализация дошла поталь, же ше могло приступиц твореню и югославянскей культурно-

просвітній організації нашого народу. Но та з тей нагоди, у тим уводніку, медзи другим:

“Виражене познате становиско Союзу Русиных и Українцох Горватскей, же питанє пестованя и розвиваня култури Русиных и Українцох Горватскей ришене зоз снованьом Союзу Русиных и Українцох Горватскей 1968. року; же Союз Русиных и Українцох Горватскей, и цала Горватска, не намагаю таки, лебо подобни ришення споза граніцох свойого ділованя, але же прилапаю кажди позитивни и напредни крочай гу заедніцтве, єдинственному третману Русиных и Українцох Югославії, тримаючи у исти час же лем таки приступ може обезпечиц розвой Русиных и Українцох взагалі на целосним концепту європского ангажману Югославії и свойого власного, на найширшей, плуралістичней, цивілізаційней ровні вреднованя и почитованя досягнуцох шицких субектох напредного чловечества“.

Такой на дальших бокох принєшени звит зоз Звитней схадзки Союзу Русиных и Українцох Горватскей, отриманей 10. юнія 1989. року, под насловом: “Полна потримовка Союзу и Редакції “Нова думка“, та ту и: Славко Бурда, Културно-просвітне дружтво Русиных и Українцох Загреб: “Подняц мири за власни просторїи“; Микола Застрижни, Културно-мистецке дружтво “Іван Сенюк-Вуйко“ Славонски Брод: “Обновиц українску емисию на Радио-Бродзе“; Василь Юрків; Канижа: “На летні школи най иду дзеци цо не пестую мацерински язык“; Петро Киш, Културно-мистецке дружтво “Яким Гарди“ Петровци: “Добре же Союз зазберує шицки нашо дружтва“; Марія Папуга, Културно-мистецке дружтво “Яким Говля“ Миклошевци: “Не запушиц роботу шпивацкогo хору“ Тото прилапел делегат и прдсидатель Културно-мистецкогo дружтва “Осиф Костелник“ Вуковар, Силвестер Дорогхази, закладаючи ше за исту опцію, бо слово о заедніцким руско-українским хору тих двох наших дружтвох; Владимир Еделински, Културно-просвітне дружтво Русиных и Українцох Осіек: “Виявел задовольство же дружтво роби у власних просторїях“, Иван Лагудза, Културно-мистецке дружтво “Ліпа“ Липовляни: “Виразел незадовольство же ше у остатні час не готую програми зоз українскей култури /у тим дружтве, заув.авт./ и же основна причина у недостаточности фахових кадрох“; Леонид Джуња, Културно-мистецке дружтво “Братство-єдинство“ Раєво село: “Дружтво активно роби“; Альоша Балокович, републична конференция Соціялістичного союзу роботного народу Горватскей: “Добре же ше отвєраце, а не же бисце ше заверали до самих себе“; мр Янко Сабадош, Союзна конференция Соціялістичного союзу роботного народу Югославії: “Вельки успихи у 20-рочней роботі Союзу; Франьо Крагол, тайомнік Медзиопштинскей конференції Соціюлістичного союзу роботного народу Горватскей за Славонию и Бараню: “Окреме радує вшадзи виражени оптимизм у роботі“; Адам Грубор, заменік прєсидателя Одбору за медзинаціонални одношеня Собору Соціялістичней Рєпублики Горватскей: “Мож зробиц и вєцей – кажди динар, котри дати Союзу Русиных и Українцох Горватскей и редакції “Нова думка“ барз добре и мудро уложени и принєсол

**На отвераню I наукового совитованя Русиных и Украинцох Горватскей,
21. юния 1080. року у Петровцох.**

Председатель Организационного одбору: Владо Костелник

богати плоди и резултати у роботы. Мож зробиц вецей, особено кед будземе ведно робиц, а кед ше будземе дзеліц вец до тих и таких резултатох будзе чешше доходзиц. Особно ше закладам же би було ведно, як и по тераз, але и вельо вецей обезпечене за дальшу роботу Союзу и Редакциі з материяльного боку“ /10/; мр Теодор Фрицки, председатель Союзу Русиных и Украинцох Горватскей:“Предлужуеме колективно робиц...” Одвитовал на дзепоедни питаня и дилеми, винешени у дискусиі як и на винешену, гоч и осамену оцинку о наглим зменьованю кадрох. Гварел же до нашого демократичного дружтва и takiej цалосней роботы у Союзу не можеме и не шмеме уношиц таки методи“; Мирон Страценски, член Председательства Културно-мистецкого дружтва “Осиф Костелник“ Вуковар:“Най з нами до Ердуту иду тоти цо знаю.“ Трима же лем людзе, котри доказали же можу и знаю, як цо и тоти цо тераз робя у Союзу и “Новей думки“, можу исц напредок... як и у Европи, як ше то нешка гледа“; Гавриіл Такач, новинар “Новей думки“:“Наш часопис ма таки концепт же го прилапела векшина читательох“ /Исте/.

Дочекало ше дзечне и конечне: “XXIII літна школа у Ердуту під знаком викладачів з України“ /13/, и “Фаховци з України на пионерскей школи“ /14/. Далей: “Гу 70-рочниці Руского народного просвитного дружтва “Просвита“ –“На ровні идентификації и еманципациі рускей култури и цивилизациі“ Влади Костелника /25/; Шевченко и бачванско-сримски Русини“ др Иштвана Удвария /28-31/; Русскій соловей“ Миколи Нодя “Евгениі Баричовой /41-42/; “Домашня бешеда постала литературни язык“ Павла Чучки /42/ и “Коломийка“

відзначила 10 років успішної праці “Михайла Ляховича /59/, одноши ше на культурно-мистецьки колектив нашого народу у Сримскей Митровици.

Зоз обвисценьом: “Засяло свято українських скарбниць на виставці у Загребі“ Михайла Ляховича на 2. боку рамикох указало ше на швет у **76. чиилє за септембер-октобер 1989. року**, цо зробел и Гавриїл Такач на руским язичу: “Бліщаца скарбніца України на вистави у Загребє“ /3. бок рамикох/. Од значеня и фотос на цалим 4. боку рамикох з легенду: “Предсидатель Собору Социалистичней Републики Горватскей др Анделко Рунїч отвєра виставу: “Бліщацосц українских драгоциносцох“ з авторством Гавриїла Такача.

“Людски права Русинох и Українцох Югославиї на ХІУ сходзе народносцох сушедних жємох Роботней заєдніци “Алпе-Адрия“ у Мадярскей“ – Предсидатель Совиту Редакції “Нова думка“ Семен Музичка и член Предсидательства Союзу Русинох и Українцох Горватскей мр Евгєния Баричова представяли Русинох и Українцох Горватскей на ХІУ сходзе народносцох сушедних жємох “Алпе-Адрия“ од 20-22.октобра у Шопроню у Мадярскей. Приготовєни и презентовани и виступ на руским язичу: “Людски права и народносци“ Евгєнї Баричовєй“ цо констатация и подзєчна оцїнка Предсидательства Союзу Русинох и Українцох Горватскей 12. септембра 1989. року /6/. Потим: “Витворюю ше давни жаданя: виучованє язича, танцох, журналистики... у Українскей ССР“ Юлиани Фурминцовєй /9/, дзе наводзи же на тото виучованє пошли Татьяна Мацевко з Кули, Надїя Ляховичова зоз Славонского Броду, Любка Гаргайова и Звонко Костелников з Петровцох, та Михайло Ляхович з Вуковару /9/. Михайло Ляхович побешєдовал зоз Володимиром Якимєцом, заступником голови Товариства “Україна“, котри ше барз подзєчне вяшнєл, медзи иншим, и о “Петровским дзвонє ’89“, особєно наглашуєци же ше до культурно-мистецькей роботи уключую и дзєци и млади, цо нє пракса на подобних манифєстацийох Українцох у заходних жємох /11-12/.

“К 175-лєтию со дня роджєннє - Яков Федорович Головацкий“ написал Сергїй Ткачов з Тернополя у України /25-26/ у котрим и “Писмо з Коцура Григория Шооша Яковови Федоровичови Головацкому зоз 1860. року“. Ту и вистка же: “Иринєй Мудри, фаховєц з комбинату “Борово“, вибрани за члена Вивєршней ради Општинскей скупштини Вуковар“ /30/, цо барз значнє и предствяя припознанє Русином за їх доприношенє успишному розвою цалого того краю. Потвєрдзєнє и з тим, же мр Иринєй Мудри вибрани за предсидателя Союзу Русинох и Українцох Републики Горватскей 1997. року, як чловєк активни дїяч и у рускей и у українскей култури, свєйого власного народу. Др Микола Мушинка принєсол репортажу: “У українским /и руским/ Паризу“. То його розгварка зоз дзичку и унуку Володимира Гнатюка у главним городзе Французкей /31-33/, док тиж невєстати науковєц, др Иштван Удвари, портретовал Андрия Бачинского /1732-1772-1809/, “визначнєй особи карпато-українскей /рускей истории и истории образования ХУІІІ ст“ у прєкладзе з мадярского Симєона Сакача /34-36/; котри то кончєл зоз шицкими

Удварийовима мадярскими текстами, приготовенима по руски у “Новой думки”, на чим му Редакция була барз заджековна. Др Мушинка ше огляднул и на: “перший новтований пісеник Західної України – югославське перевидання збірника Николи Ноця “Рускій соловей” /39-41/, Редакції “Новой думки” у 72. своїм чишле цо автор широ привитал: “Роман Миз и Владо Костелник дали нам до рукох кніжку, котра по тераз була правдива библиографийна ридкосц и за тото им шлїдзи шире заджековане” /41/. “О вше векшей нашиви югославянских Русинох Горніци” пише Гавриїл Такач як о “незабутних нотаткох з драги по Горніци” /42-46/, же би Володимир Гула з Львова приложел: “Проблеми, плани и дії Товариства “Лемківщина” /62-64/, а др Май Панчук з Києва: “50-річчя возз’єднання України: хроніка вересня 1939. року” /66-67/.

Уж и програма сотрудніцтва у култури зоз Україну

Предсидательство Союзу Русинох и Українцох Горватскей 7. октобра 1989. року принесло програму културного сотрудніцтва зоз Дружеством “Україна” у Києве за 1990. рок... Предвидзени надосц акції и заняца просвитних, културних, образовних, одховних и мистецких асоцияцийох у Социалистичней Републики Горватскей и Українскей ССР медзи Союзом Русинох и Українцох Горватскей и Дружтва “Україна” у Києве 1990. року. Медзи другим, предвидзене фахово усовершоване кадроох у образовних установах України, за українски язык, фолклор, музику, културу взагалї и у других обласцох. Фаховци з України предлужа приходзиц до асоцияцийох Союзу Русинох и Українцох Горватскей з истим циљом. Програмована и нашива делегациї Дружтва “Україна” з Києва Союзу Русинох и Українцох Горватскей, цо будзе врацане такей нашиви делегациї Союзу “України” вешенї 1989. року. А цо ше дотика “Новой думки” програмоване “же ше предлужи уж того року зоз започату праксу медзисобних черанкох кадроох зоз редакциями часописоох у Україні, потим, зозусовершованьом новинарох “Новой думки” на українским языку, журналистики и других сегментох успишной роботи.

Длуго ше чекало на творене такей конкретней и надійней програми сотрудніцтва у култури помедзи Союзом Русинох и Українцох Горватскей и подручом матичного народу Україну. Конечно, пришла и тота хвилька, билодньового виглашеня у **77. чишлє “Новой думки” за новембер-децембер 1989. року.** такой на насловним, 2. боку рамикох, чию сом єдну часц праве видвоєл.

На тей схадзки, на котрей принесло тоту програму, “ Предсидательство Союзу роботу Редакції “Новой думки” у седем мешацох чечуцого року цалком одобрело, без гоч якей зауваги негативного характеру“. И уж кед и далей слово о “Новой думки” пренешем и оинки Совиту єй Редакції 28. августа 1989. року: “Одобрени змист и випатрунок обидвох /75. и 76./ приказаних числох “Новой думки” як и приложене предкладане змисту 77. числа. Констатоване: “Постало уж природно же ше о правописних редакцийних и друкарских помилькох надосц бешедує на каждой схадзки Совиту, та так було

и з той нагоди. Єст их раз меней, други раз вецей, але основне и найважнейше же су вше меней кардинални и же ше у векшей мири як скорей почитую норми руского и українского языка“ /2. бок рам./

Зоз стретнуцох народносцох сушешних жемох роботней заедніци “Алпе _Адрия“ у октобре истого року у Мадярскей мр Евгения Баричова на 2-4 боку принесла свойо там презентоване сообщене:“Буц и остац свой“:“За стабилизоване и полни розвой живота єдней народносци та и ей просвити барз важне сотрудніцтво зоз культурнима и просвитнима асоцияциями матичней жеми лебо матичного етноса. З тим у вязи мож бешедовац о праву на культуру матичного народу зоз хтору ше культура народносци оплодзує и преширює, а просвита видзвигує на висши уровень“ /3/.

Праве тот постулат мали на розуме порушоваче и снователе Союзу 1968. року, и шицки роки по тераз, кед уж почало сотрудніцтво з матичним народом, як сом указал и горе зоз схадзки у Союзу 21 рок после його формованя. Запровадзоване до пракси того постулату, гоч и з даяким запожньем, допринесло жаданим цильом, та так и спомалшеню досц глібокей асиміляції Русиных и Українцох з векшинскими народами у своїм окруженю. То особено нешка обачліве, та цале заняце мож узретше оценіц.

У предлуженю змисту:

“Українці Югославії напередодні значного ювілею “Романа Миза /10/, 100-рочніци же “перші українці переселенці з Галичини прибули до Боснії і туди осіли на постійне життя“, цо значи з початком 1890. року; Зоз загребского дньовніку “Весник“ од 10. септембра 1989. року, 2. бок, у прекладзе по руски пренешени текст Нинослава Бекшера: “Воскреснуце українскей греко-католицкей церкви“ /11-14/, котрого з толкованями приготавел Владо Костелник. Та, и заш лем, єдна українска, знова наша, тема: “ З приводу 80-річного ювілею з дня заснування Руської читальні Товариства “Просвіта“ у Прняворі# Богдана Ліського /25/, и ту ише гутори о истотней назви, етносу и просвитней організації: українскей у Босни и рускей у Бачкей, Сриме и Славонії. Гу тому взагалі ше причислел и др Степан Мовчан зоз тему: “Джерела до вивчанна історії української еміграції в Боснії і Герцеговини“ /26-28/; Свойо видзене 20-рочней роботи Союзу Русиных и Українцох Горватскей дал и Владимир Чакан, председатель Вивершеного одбору Союзу Русиных и Українцох Горватскей од 1980. по 1983. рок у интервью Гавриїлови Такачови /29-39/; Мр Василь Стрехалюк приказал “підручники української мови“ котри видани у Босни и Герцеговини и Горватскей /43/, цо ше збуло перши раз у жемох медзи южними Славянами у таким обсягу и на таким високом, богатим и технічним взагалі уровню; Володимир Гула ше огляднул на :“ Свято культурі Лемків“ 21. липня 1989. року у Бортну“ /57-58/, же би ше закончело з “його поезія наше багатсливо – Петро Гула“ Миколи Гирияка з Пряшова /60-61/.

Не мож заключиц ані без того: на остатнім боку рамикох, на цалим його просторе пренешени портрет “Міс Америки – українка!“ за 1988. рок “Кей Рафко, яка зараз після коронації заявила цо вона українка... Перед нею це

пошастило“, постац мис Зединених Америцких Державох: “ Мішель Метрінко --1963, Марта Метрінко“ и ише штири красни нашо Українки.

Загарантовани права на нашо мацерински язики и зоз Статутом општини Вуковар

З муровим, уж узвичаєним, календаром, тераз за 1990. рок, на котрим фотос з нашиви председателя Союзней вивершней ради Югославиї Анти Марковича Вуковарскому польопривредно-индустрийному комбинату 8. юлиа 1989. року з авторством фоторепортера Влади Костелника, нашло ше, пред новим 1990. роком, у руках читательох остатне, **осме по шоре у 1989. року, 78. число за децембер 1989. року.** На удерних 2-5 бокох воно приноши приказ Влади Костелника:“Загарантовани права на культуру, одхов и образованє Русинох и Українцох на власних язикох“ у новим Статуту општини Вуковар, хтори дати на явну дискусию у своїм нарису. Не будзем преписовац тоти права, бо вони децидировано поскладани у тим документу и одноша ше на познати нам права. Вельке значене у тим же ше тоти права гарантую и у основним преписаню, статуту, “малого уставу“, едней релативно узкей териториялно-административней єдинки з вещеїнационалним составом, як цо то праве вуковарска општина на самим востоку Горватскей з 22 народами и националними меншинами у 80.000 шицкогo жительствова, медзи котрима коло 3% Русинох и Українцох.

Ише вше ше означовала 175-рочнїца народзєня Тараса Шевченка, та пренешени у тим чишле науково прилоги на горватским язiku проф Станка Гашпаровича зоз Загребу: “Taras Ševčenko /1814-1861/ najveći pjesnik i prorok Ukrajine” /15-19/; док Владо Костелник дал приготовене повидомене за наукову конференцију:“Яков Головацки и рух за националне препородзєне и културне єдинство славянских народох“, котра отримана у Тернополю у України 1989. року под насловом:“Идеї и діло Якова Головацкогo у народней дїйсности югославянских Русинох“ /20-21/.

Не лем од историйного, але и вельо ширшого значєня немерлївого залюбленїка до наших Русинох и Українцох, др Миколи Мушинки приказ-коментар:“Глас коцурского Русина сторочней давности“ /22-24/. Слово о писме “коцурского скравца Ивана Югика, котре було публиковане у другим чишле львовского мешачнїка “Правда“ 1889. року“ /боки 60-63/ и /22/. Приложени и факсимил, фотокопия тих бокох “Правди“ з насловом Югикового писма:“Зугорської Русі/Про життє тамтошніх Русинів“. Югик описує нашо звичаї, та так и же“парубки и дзівчата маюць кождої неділі танці в корчмі... Музика у нас лишо на скрипках, пять або шість “гудакох“ /грачів/ граюць. Танець у нас такий, як у Мадярів, по двоє танцююць“ /2/.

И заш дацо зоз “старини“: “Хто и цо бул Александер Павлович /гу 170-рочнїци його народзєня“ Лєсі Фигель з Львова /25-28/, односно: “прилоги интернетничним виглєдованьом - Земплински податки з XVIII столїтия, котри

ше одноша на зберанє милодарох“ др Иштвана Удвария /29-39/. Потим, Михайло Ляхович портретовал: “Перший магістер україністики в Югославїи Василь Стрехалюк з Баня Луці /40-41/, а Владимир Бильня уж у ІУ предлуженю приложел свою: “Хронїку Коцура“/51-54/; покля Роман Миз принєсол спатранє:“Слідами Лемків“ /58-60/.

На концу, дацо зоз сучасносци /вичносци/: афоризми Владимира Сегедия з Руского Керестура:

Же би рушели напредок - велї нєшка хасную приход од задку /63/.

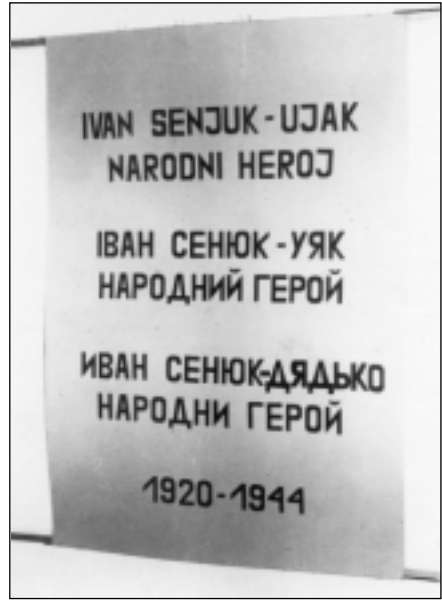
Так сом закончел зоз найбогатшим роком у видаваню “Новей думки“, 1989. роком, у котрим Редакция видала, уж горе поведзено, осем числа ведно на понад 500 бокох. То, насправди, уж аж и груба енциклопедия. Як сом указал, гоч лем з часци, вона ма вельку вредносц у назначеньох и прилогах зоз нашого сучасного и прешлого животу у шицких його манифестацийох. Тельо числа по тераз ище не вишли анї єдного другого року, як анї пред нїм. Уж концом 1990. року виданє єдно меней - шицкого седем. Але, и так тераз преходзим на нього, тот рок, и їх, тоти седем числа.

Вистава “Новей думки“ и кнїжкох нашого Союзу була присутна на шицких значних манифестацийох култури Русиных и Украинцох Горватскей.; так и на “Липовлянских стретнуцох ’77“

**Єфто Шашич, генерал-полковник,
части госц на наших культурних
маніфестаційох...**

**...і на презентації монографії
присвячений Івану Сенюку-Дядьку
вкінці 80-их років у Петрівцях**